

Souhrnná zpráva o kontrolách provedených v roce 2015 Českou inspekcí životního prostředí ve spolupráci s krajskými úřady a orgány integrované inspekce naplánovaných podle zákona 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií, ve znění pozdějších předpisů

Kontroly byly prováděny Českou inspekcí životního prostředí na základě ročního plánu kontrol schváleného Ministerstvem životního prostředí na rok 2015 ve spolupráci s orgány integrované inspekce (Státní úřad inspekce práce, správní úřady na úseku požární ochrany, ochrany obyvatelstva, integrovaného záchranného systému, Český báňský úřad, krajské hygienické stanice) a krajskými úřady. Cílem prověrky byla kontrola všech 117 subjektů zařazených do skupiny B a vybraných 34 subjektů zařazených do skupiny A. Celkově bylo podle schváleného plánu zkontrolováno 151 subjektů.

Kontroly u zařazených subjektů byly zaměřeny zejména na ověření aktuálnosti primárních údajů bezpečnostní dokumentace a na jejich stav ke dni kontroly; na prověření správnosti a aktuálnosti vnitřních havarijních plánů; na správnost a aktuálnost podkladů pro zpracování vnějšího havarijního plánu; na plnění opatření přijatých k prevenci vzniku závažné havárie; na plnění podmínek uvedených ve vyjádřeních MŽP k bezpečnostní dokumentaci, které jsou uvedeny v rozhodnutích krajského úřadu k bezpečnostní dokumentaci; na plnění opatření pro zjednání nápravy nedostatků zjištěných při kontrole.

Zejména v druhém pololetí byly subjekty upozorňovány na nutnost provedení revizí bezpečnostních dokumentací včetně aktualizací Seznamů nebezpečných chemických látek v souladu s novou legislativou v oblasti prevence závažných havárií.

Méně závažné nedostatky byly odstraněny během kontrol nebo jejich náprava probíhá v termínech stanovených v protokolech o kontrolách nebo ve výsledných zprávách.

V tomto roce bylo rovněž provedeno 14 neplánovaných kontrol nezařazených subjektů zaměřených především na zjištění množství skladovaných a v provozu používaných vybraných nebezpečných chemických látek. Nově bylo zařazeno šest subjektů, mezi kterými byly i ty, které byly kontrolovány neplánovaně. Vyřazeno bylo pět subjektů.

Kontrola nezařazených subjektů:

- **GRUPO ANTOLIN BOHEMIA, a.s.;** Svárovská 696, 463 03 Stráž nad Nisou
provozy: Chrastava - U Nisy 108, 463 31 Chrastava, technologie PUR a sklad
Liberec – Svárovská 696, 460 01 Liberec – Růžodol, technologie
Glazutec a sklad
- **CHEMIKO a.s.;** Rychnov u Jablonce nad Nisou, Kokonínská 1, PSČ 46802
provoz: Rychnov u Jablonce nad Nisou, výroba a sklad pracích a čisticích prostředků
- **ELECTROPOLI Czech Republic, s.r.o.;** Třemošnice, Budovatelů 482, PSČ 53843
provoz: Český Dub, Husova 168, 463 43 Český Dub, povrchové úpravy autodílů
- **TOPEK - Oil.cz, a.s.;** Pardubice - Zelené Předměstí, S.K.Neumanna 2816, PSČ 53002
provoz: Pardubice
- **JARO s.r.o.;** Praha 9 - Klánovice, V Olšině 328E, PSČ 19014
provoz: Zaječice u Chrasti u Chrudimi
- **ZELENÝ SPORT s.r.o.;** Slatina čp. 116, PSČ 56601
provoz: Slatina u Vysokého mýta
- **MULTIAGRO v.o.s. Slatina;** Vysoké Mýto, Slatina 116, okres Ústí nad Orlicí, PSČ 56601
provoz: Slatina u Vysokého mýta

- **ČEPRO, a.s.;** Dělnická 213/12, Holešovice, 170 00 Praha 7
provoz: PARAMO Pardubice
- **BARVY A LAKY HOSTIVAŘ, a.s.;** Praha 10 - Hostivař, Průmyslová
č.p.1472,č.o.11, PSČ 10219
- **Thomayerova nemocnice;** Praha 4 - Krč, Vídeňská 800, PSČ 14059
- **Sportovní klub Motorlet Praha, spolek;** Radlická 298/105, Radlice, 150 00 Praha
- **Zentiva, k.s.;** Praha 10 - Dolní Měcholupy, U kabelovny 130, PSČ 10237
- **Schäfer - Menk s.r.o.;** Praha 5-Radotín, Přeštínská 1415, PSČ 15300
- **Sportovní zařízení města Příbram;** Příbram, Legionářů 378, PSČ 26101

Kontrolní činností bylo shledáno v několika případech závažné porušení povinností stanovených zákonem o prevenci závažných havárií. Ze strany ČIŽP i KÚ byla zahájena správní řízení o uložení pokuty.

V roce 2015 došlo k šesti závažným haváriím ve smyslu zákona o prevenci závažných havárií takového rozsahu, který je definován zákonem.

Dne 15. 6. 2015 došlo ve společnosti STV GROUP a.s., Výrobní závod Rataje k zahoření v technologicky oddělené části výrobního objektu č. 16, kde se zpracovávají tuhé pohonné hmoty. Byly informovány složky IZS a příslušný Krajský úřad. Požár se nerozšířil do dalších částí objektu, byl uhašen a poté bylo nařízeno sledování po dobu 24 hodin. Při havárii byl zraněn 1 zaměstnanec.

Dne 12. 8. 2015 došlo v objektu provozovatele BOCHEMIE, a.s. během čerpání ze železniční cisterny do stacionárního zásobníku k úniku 1 kg plynné fáze chloru. Havárie hlášena Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje. 23. 3. – 26. 3. 2016 proběhne plánovaná kontrola se zaměřením na plnění opatření přijatých k prevenci vzniku závažné havárie v objektu.

Dne 13. 8. 2015 došlo na ethylenové jednotce společnosti UNIPETROL RPA, s.r.o. k výbuchu a následnému požáru. V současné době probíhají práce na její obnově, v provozu by měla být přibližně v červenci roku 2016. Krajskému úřadu Ústeckého kraje byl předložen návrh „Konečné zprávy o vzniku a následcích závažné havárie“, který bude po ukončení vyšetřování ze strany Policie ČR aktualizován a předložen ke schválení.

Dne 9. 9. 2015 došlo v areálu společnosti Poličské strojírny a.s. na rampě skladu výbušnin k zahoření bezdýmného prachu. Požár se přenesl na celý objekt a vlivem vlastností bezdýmného prachu celý tento objekt vyhořel. Příčina závažné havárie je předmětem probíhajícího šetření Policie ČR, Oblastních báňských úřadů pro území krajů Královéhradeckého a Pardubického a dále pak Komise k prošetření události zahoření skladu, jmenované na základě příkazu generálního ředitele ze dne 9. 9. 2015. Oznámení o havárii bylo provedeno v souladu se zákonem o prevenci závažných havárií. Plnění opatření k nápravě, vzešlých z nastalé havarijní situace, která budou součástí závěrečné zprávy ze šetření havárie, budou kontrolována při pravidelné kontrole dle zákona o prevenci závažných havárií v následujícím roce.

Dne 21. 9. 2015 došlo ve společnosti Sellier&Bellot a.s., ve Vlašimi k výbuchu střelného prachu bez následného požáru. Vyšetřování Báňského úřadu prokázalo, že exploze nastala, když jeden ze zaměstnanců firmy v kelímku přenášel třaskavinu z místa výroby do meziskladu. Byly zasaženy malé sklady o rozměrech dva krát jeden metr a explodující látky nebylo velké množství. Při havárii došlo k úmrtí. Hlášení a konečná zpráva o vzniku a dopadech závažné havárie ve společnosti Sellier&Bellot a.s. byly zaslány Krajskému úřadu Středočeského kraje.

Dne 22. 9. 2015 došlo ve společnosti Tereos TTD Dobruška a.s. k havárii v areálu lihovaru. V objektu destilace a odvodnění lihu probíhala mezikampaňová údržba. K havárii došlo při čistících pracích na koloně C810. Přímoú příčinou exploze bylo načerpání kyseliny dusičné o koncentraci 50% do sběrné nádrže s označením R825 se zbytkem lihu o koncentraci cca 70%. Rozvinuly se exotermní reakce vyvíjející velké množství plynů, došlo k natlakování nádrže R825 nad meze její pevnosti, k jejímu roztržení a k vygenerování tlakové vlny. Rozhodnutí o načerpání kyseliny dusičné do sběrné nádrže R825 učinil technolog lihovaru, který zadal pokyn k práci podřízeným zaměstnancům. Rozhodnutí technologa bylo učiněno v rozporu s vnitřním předpisem společnosti, kdy v případě rozhodnutí o čištění teplosměnné plochy chemickou cestou, jíž kolona C810 je, mohla toto čištění provádět pouze externí odborná firma. Technolog i podřízení zaměstnanci absolvovali školení o nebezpečných chemických látkách, školení BOZP, školení PO, školení PZH a školení proti výbuchu; v rámci školení byli rovněž řádně proškoleni. Při havárii došlo k zranění 14 osob, z nichž 6 zůstalo v nemocničním ošetření, zbývajících 8 bylo po ošetření propuštěno do domácího léčení. Šetření Policie ČR a Oblastního inspektorátu práce nebylo dosud ukončeno. Systém řízení bezpečnosti projde zhodnocením a revizí při plánované aktualizaci bezpečnostní dokumentace v první polovině roku 2016. Kontrola dle zákona o PZH je v objektu Tereos TTD, a.s. plánována na 18. – 19. 9. 2016.

K výbuchu došlo i u nezařazeného subjektu, v roce 2016 provede ČIŽP s KÚ neplánovanou kontrolu.

V roce 2015 došlo ke změně zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií. Tento zákon byl s platností od 1. 10. 2015 nahrazen zákonem č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Nový zákon č. 224/2015 Sb. zapracovává aktuální evropské předpisy, zejména pak Směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2012/18/EU, o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek. Zákon zavádí systém zpracování bezpečnostních dokumentů a proces jejich schvalování, dále také řeší přístup veřejnosti k informacím o rizicích spojených s nebezpečnými látkami umístěnými v objektech. Společně s novým zákonem bylo zveřejněno ve Sbírce zákonů také pět nových souvisejících vyhlášek, které rovněž nabyly účinnosti 1. 10. 2015.

Většina provozovatelů zdokonaluje systém řízení prevence havárií a plní stanovené cíle, které jsou vyhodnocovány v závěrečných zprávách společností.

